

Metropoolregio Eindhoven in vogelvlucht

Wat is onze ambitie als 21 gemeenten samen?

In de regio werken we als 21 gemeenten al lang samen, gericht op de versterking van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven. Er is een duidelijke functionele samenhang in de regio, het daily urban system. De inwoners wonen, werken en recreëren in de regio. Bijvoorbeeld 73% van de inwoners werkt ook in de regio. Daarmee ontstaan ook sneller regionale samenhangen en regionale opgaven.

De gemeenten zijn allemaal verschillend en daarom is het geheel van de regio zo sterk: stad - platteland, toptechnologie - maakindustrie, natuur - cultuur, historisch – modern etc.

De ambitie van de Metropoolregio is de Brainportregio verder te ontwikkelen tot een economische wereldspeler die internationale allure koppelt aan regionale eigenheid. We willen een excellente regio zijn met sterke gemeenten. Dat resulteert in een betere, duurzame toekomst voor alle inwoners en ondernemers. We zijn een regio die zich nationaal en internationaal onderscheidt en hierdoor talent en middelen aantrekt. We dragen hiermee maximaal bij aan onze economische strategie van de regio zoals geformuleerd in onze Nationale Actieagenda Brainport. Die is opgesteld door de Stichting Brainport. Deze agenda is tot stand gekomen nadat onze regio in 2016 de [Mainportstatus](#) kreeg van de regering. Op dit moment wordt de agenda door de Stichting Brainport verder uitgewerkt. De actieagenda richt zich op: kennis & technologie, nieuwe bedrijvigheid en talent, (inter)nationale bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat. Hiermee maakt de regio kans op belangrijke investeringen vanuit de Rijksoverheid. Het is nu aan de 21 gemeenten om zich gezamenlijk in te zetten om het vestigingsklimaat te versterken.

De regio als 'motor voor economische groei'

Zoals onder andere recente studies aangeven, groeien regio's op nationale en internationale schaal tot "de motoren" voor economische groei ([PBL, november 2017](#)). Actieve overheden kunnen hierin verschil maken. Dit vooral door een gezamenlijke inhoudelijke ambitie te formuleren en allianties te sluiten tussen publieke en private partijen en met overheden (Rijk en provincies).

Door stevig te acteren vanuit een integrale agenda kunnen we als regio een aantrekkelijke partij blijven om met hogere overheden als provincie en rijk te komen tot regionale deals.

In welke opgaven werken we als Metropoolregio samen om het vestigingsklimaat te versterken?

De Metropoolregio richt zich op de strategische opgaven met de focus op economie, ruimte en mobiliteit.

1	2	3	4	5	6	7
Versterken economische samenwerkingsstructuur.	Versterken van bedrijfslocaties en detailhandel.	Versterken van de arbeidsmarkt.	Versterken van de kwaliteit woon-, werk- en leefomgeving.	Versterken van de (inter)nationale bereikbaarheid.	Versterken van een aantrekkelijk woonaanbod en woonomgeving.	Versterken energietransitie.
Brainport Actieagenda: afstemming en inbreng gemeenten. Stimuleringsfonds: versterken innovatie en ondernemerschap Opdracht transitie landelijk gebied Actieprogramma Metropoolregio Verbonden	Duurzame versterking bedrijfslocaties Aanpak leegstand Monitoring toepassing regionale detailhandelsvisie	Actieagenda impact robotisering/ digitalisering arbeidsmarkt Nieuwe vormen van living labs: verkleining overgang leren-werken Skills op alle niveaus te vergroten via vormen van "blended learning"	Uitvoeringsprogramma Strategie Ruimte Samen met partners, gemeentes organiseren kennis, lobby en definiëren pilots Verankering Integrale Strategie Ruimte bij andere overheden	Coördinatie uitvoering bereikbaarheidsagenda Smart Mobility projecten Verbinden van bereikbaarheidsagenda met andere opgaven (energietransitie)	Uitvoering opdracht wonen: duurzaamheid, functie wonen in Brainport, leegstand / hergebruik Coördinatie Woonwensenonderzoek ZO-Brabant Huisvestingsvraagstuk arbeidsmigranten	Opbouwen regionale energie alliantie Organiseren - uitvoeringskracht - kansen en coalities Organiseren van kennisuitwisseling en monitoring Organiseren lobby en aanhaking prov., nat. en Europese initiatieven

Hoe is de samenwerking georganiseerd?

De realisatie van de ambitie is een taak en verantwoordelijkheid van alle partners in de regio, maar in bijzonder van de 21 gemeenten. Daarom wordt de agenda van de Metropoolregio Eindhoven binnen een netwerksamenwerking opgepakt en uitgevoerd. Doordat we elkaar beter weten te vinden is ons bestuurlijk netwerk met de externe partners versterkt. In deze samenwerking staan kennisdeling, afstemming en planvorming tussen de gemeenten en andere partijen centraal.

Aan de inhoudelijke opgaven werken we in 'werkplaatsen'. De werkplaats werkt, onder leiding van een bestuurlijk trekker, aan het voorbereiden en uitwerken van vastgestelde opgaven. De opdrachten aan de werkplaatsen leiden tot concrete afspraken, programma's, convenanten etc., die worden belegd bij de partners. Er worden dus geen besluiten genomen in de werkplaatsen. De besluitvorming vindt plaats in de gemeenten.

Het [Regionaal Platform](#) is het centrale punt in het netwerk, en bestaat uit de collegeleden van alle gemeenten. Ze komen zes keer per jaar bij elkaar en debatteren, wisselen kennis uit en doen inspiratie op over de regionale thema's, economie, ruimte en mobiliteit. Zo bepalen we samen de regionale koers.

Per gemeente zijn twee raadsleden afgevaardigd in de [Raadstafel21](#). Deze raadsleden zijn de 'voelsprietten' van de gemeenteraden naar de Metropoolregio en vice versa. De Raadstafel21 adviseert bijvoorbeeld de werkplaatsen hoe de raden het best betrokken kunnen worden.

Twee keer per jaar zijn er bijeenkomsten voor raadsleden om bij te praten en mee te denken over regionale ontwikkelingen. En de [21 gemeenteraden](#) stellen de Gemeenschappelijke Regeling, de Regionale Agenda, [de begroting, jaarrekening](#) en alle inhoudelijke plannen vast. Zij hebben zo direct invloed op de Metropoolregio Eindhoven.

Samenwerking in de subregio's in vogelvlucht

Aanleiding

De afspraak is gemaakt om ten behoeve van de lokale gesprekken over de update van de samenwerking van de 21 gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven een compacte, inhoudelijke beschrijving op te stellen van iedere subregionale samenwerking. Deze beschrijvingen zijn opgesteld door de subregio's zelf.

Samenwerking in de Kempen

Vormen van samenwerking

De Kempengemeenten onderkennen vele vormen van samenwerking op college- en raadsniveau. De meest kenmerkende is de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) waarin de volledige automatisering, de intergemeentelijke sociale dienst (ISD), P&O, VTH en Jeugd zijn ondergebracht. Op het vlak van duurzame landbouw, vitale vrijetijdseconomie en economische vitaliteit wordt gebruik gemaakt van een stichtingsvorm; het huis van de Brabantse Kempen.

Naast deze relatief vaste vormen nemen de Kempengemeenten ook nog plaats in vele netwerksamenwerkingsverbanden zoals op regionaal niveau de Metropoolregio Eindhoven en op subregionaal niveau het Werkplein en Kempenplus met daarin UWV en WVK als vaste partners van onze ISD de Kempen.

Daarnaast is er op raadsniveau een "Kempencommissie", waarbij beleidsafstemming plaatsvindt op de onderwerpen verbonden partijen, milieu, klimaatbeleid & duurzaamheid, afval en toerisme & recreatie.

Inhoud

In 2016 is de subregio genomineerd als één van de 21 'Smart Manufacturing Regions' wereldwijd. 'Slim maken' vormt het profiel van de subregio. De maakindustrie en de agrosector staan aan de basis van de bedrijvigheid in de Brabantse Kempen.

De regio heeft een schakelfunctie naar de Belgische Kempen. De subregio Brabantse Kempen vormt een onderdeel van de grensoverschrijdende regio De Grote Kempen en kent een bloeiende innovatieve (technische en chemische) maakindustrie. In tripartite verband wordt door bedrijfsleven, overheden en onderwijs/kennisinstituten gewerkt aan versterking van samenwerking, ketenvorming en onder andere daardoor aan een versterking van het innovatievermogen, verwoord in de Industriële ambitie van de Kempen. Belangrijke opgaven zijn de balans tussen de landbouw en het (kleinschalige) Kempisch landschap; de VAB's, de doorontwikkeling van de Kempen als uitloopgebied en de kwaliteit van (verblijfs)recreatie voorzieningen. De subregionale gemeenten hebben samen een Visie op de vrijetijdseconomie opgesteld, gericht op het meer en langer verblijvende toeristen door regiomarketing, versterken van samenwerking tussen ondernemers en van de kwaliteit en verhoging van het onderscheidend vermogen en gastvrijheid ^[1]

[1] Bron: Integrale Strategie Ruimte Metropoolregio Eindhoven, 30 maart 2017

Samenwerking in de Peel

De Peelgemeenten gaan uit van opgaven-gestuurd werken, waarbij de inhoud centraal staat en de structuur en vorm van samenwerking een afgeleide is. Flexibele, innovatieve vormen van samenwerken hebben de voorkeur. De samenwerkingsrelaties kenmerken zich door wederzijds respect voor elkaars rol, verantwoordelijkheid, belangen en autonomie.

Samenwerking passend bij de opgave

De maatschappelijke opgaven van deze tijd vragen om een ander soort lokaal bestuur, overheden zijn in transitie. De gemeente is op zoek naar haar nieuwe rol buiten de traditionele structuur- en governance discussie. Daarom is het uitgangspunt dat samenwerking gebaseerd moet zijn op inhoudelijke vraagstukken, op basis van “goedschaligheid”. Samenwerken op basis van inhoud en kiezen daarbij het juiste schaalniveau. Per opgave gaan we op zoek naar de daarvoor geschikte partners. Hierbij gaan we uit van een multihelix aanpak waarbij externe partners aansluiten waar nodig en mogelijk. Deze werkwijze vraagt om flexibele netwerken en een benadering op verschillende niveaus. Hierbij kennen we bijvoorbeeld het stedelijke netwerk met de zes Peelgemeenten en het netwerk gericht op de plattelands opgaven met de vijf Peelgemeenten. De stedelijke opgave van Helmond is namelijk niet per se ook gelijk aan de opgave voor een plattelandsgemeente in de Peel.

Samenwerking op niveau Peel-6 (inclusief Helmond)

De volgende onderwerpen worden op het niveau van zes Peelgemeenten opgepakt:

- Economische agenda. Via het Innovatiehuis wordt de verbinding gelegd met de Brainportagenda als het gaat om ‘food’, ‘automotive’ en ‘slimme maakindustrie’; “vrijtijdseconomie” zit verankerd in de economische agenda Innovatiehuis;
- Ruimtelijke agenda de Peel (Innovatiehuis De Peel)
- Participatie en werk (Senzer)
- Integrale veiligheid o.a. Peelland interventie team (PIT) en programma aanpak Ondernijning Peelland.
- Gezamenlijke input voor de bereikbaarheidsagenda/visie mobiliteit van de provincie.

Samenwerking op niveau Peel-5 (exclusief Helmond)

De landelijke Peelgemeenten werken samen op de volgende onderwerpen:

- Voor WMO, Jeugd en BMS (Sociaal domein) is een gemeenschappelijke regeling van start gegaan met ingang van 1 januari 2017 voor de vijf plattelandsgemeenten in de Peel. In het verlengde van de gezamenlijke taakuitvoering zijn er lokale gebiedsteams (in de wijken en kernen) actief op maatwerkniveau in de uitvoering.
- Transitie in het buitengebied.

Toekomstvisie 2030

Goedschaligheid is het uitgangspunt, waarbij samenwerking plaatsvindt op basis van vertrouwen en elkaar iets gunnen. Op het moment dat er zich nieuwe opgaven voordoen, zal in gezamenlijkheid op basis van flexibiliteit worden beoordeeld wat een geschikte schaal is. Hierbij wordt geprobeerd om zo veel mogelijk aan te sluiten bij bestaande governance modellen en met respect voor bestaande gemeenschappelijke regelingen, ook op het niveau van de 21 gemeenten (b.v. Metropoolregio en Brainport). Zo wordt al naar gelang de opgave gewerkt op het schaalniveau van de 21 gemeenten, de Peelgemeenten of een kleinere schaal.

Samenwerking in de A2-gemeenten

Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking A2-gemeenten

De A2-gemeenten werken al langere tijd nauw met elkaar samen. Daartoe is een gemeenschappelijke regeling opgericht, de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking A2-gemeenten (GRSA2). In eerste instantie is er een deel van de bedrijfsvoeringstaken in deze GR ondergebracht, later aangevuld met de taken op het gebied van Werk en Inkomen. Sinds 1 januari 2017 zijn alle bedrijfsvoeringstaken van de drie gemeenten ondergebracht in de GR. Er is regelmatig contact tussen de drie colleges en ook de drie gemeenteraden hebben met enige regelmaat overleg over de A2-samenwerking. Daarmee bestaat er een stevige basis voor de samenwerking tussen de drie A2-gemeenten.

Toekomst A2-samenwerking

De gemeenteraden van de drie A2-gemeenten hebben in januari 2017 besloten eind 2018 (vanaf oktober) een nader toekomstperspectief te willen ontwikkelen op de A2-samenwerking. De keuzes die in dit proces worden gemaakt zullen de toekomst van de drie gemeenten voor de komende jaren (mogelijk zelfs verregaand) beïnvloeden. Het verloop van de gemeenteraadsverkiezingen en de uitkomst van de coalitievorming zijn relevant voor het toekomstperspectief dat wordt ontwikkeld, het is daarom op dit moment nog niet mogelijk om te speculeren over keuzes die gemaakt zullen worden omtrent de toekomst van de A2-samenwerking.

Inhoudelijke samenwerking

De gemeenteraden van de A2-gemeenten hebben ervoor gekozen voorlopig niet over te gaan tot verdergaande structurele beleidsmatige samenwerking. Wel kan er – indien hier een goede argumentatie voor is – onderling worden samengewerkt en afgestemd.

Samenwerking binnen de Metropoolregio

Indien samenwerking en afstemming op opgaven binnen de Metropoolregio gewenst is, wordt er op bestuurlijk en ambtelijk niveau verbinding gezocht tussen de drie A2-gemeenten. Een voorbeeld hiervan is de Integrale Strategie Ruimte (ISR). De A2-gemeenten hebben een gezamenlijke propositie opgesteld die is verwerkt in de ISR. Een ander voorbeeld is het voornemen om een woningmarktregio te vormen.

Netwerksamenwerking

De A2-gemeenten zijn ervan overtuigd dat naast samenwerking met de drie gemeenten, ook andere partners nodig zijn om de doelen van de individuele gemeenten te bereiken. Daarom werken de A2-gemeenten op vele andere fronten samen met partners. Naast de Metropoolregio zijn er nog drie GR'en waar de 21 regiogemeenten zitting in hebben. Ook zijn er samenwerkingsverbanden waarin de drie A2-gemeenten versterking van andere gemeenten hebben gekregen, zoals de Benelux Samenwerking De Grootte Heide (met Eindhoven, Hamont-Achel en Neerpelt).

Daarnaast kenmerkt de A2-regio zich ook door de verschillende oriëntaties die de drie gemeenten hebben richting buurregio's (stedelijk gebied, Peel, Kempen, Weert, Vlaanderen). Deze verschillen tussen de gemeenten zorgt voor een rijke variatie aan verschillende samenwerkingsconstellaties.

Veerkrachtig bestuur

De A2-gemeenten hebben in het kader van het proces Veerkrachtig bestuur van de provincie geen gezamenlijke propositie opgesteld, maar zijn wel gezamenlijk in overleg getreden met de provincie.

Samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven

Beschrijving inhoudelijke samenwerking binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven

Na de behandeling van de “Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven” op 9 januari 2018 in de gemeenteraad van Helmond is deze agenda in alle negen raden aangenomen en daarmee kader voor onze samenwerking. De SGE agenda is overigens door de SGE-voorzitter ter informatie verstuurd naar de colleges van alle 21 Zuidoostbrabantse gemeenten. In de agenda zijn de volgende opgaven belegd in het collectief van onze 9 gemeenten: (onderstaande opsomming beperkt zich tot de inhoudelijke onderwerpen/opgaven, in de agenda staan op onderdelen ook afspraken over de wijze waarop. Deze zijn hier buiten beschouwing gelaten)

- Economie:
 - Informatieverstrekking en ophalen input m.b.t. uitvoering Brainportstrategie
 - Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW)
 - Kwaliteitsslag werklocaties
 - 1-loket bedrijfscontactfunctionarissen
 - (onderzoek) naar verbetering ondernemersklimaat voor startende ondernemers
 - (onderzoek) naar verbinding arbeidsmarktregio's Zuidoost-Brabant en Helmond-De Peel
 - Grondprijsystematiek
- Wonen:
 - Bestuursopdracht aanpak (9) majeure projecten en afstemming nieuwe bestemmingsplannen/herzieningen/actualisaties
 - Opstellen gezamenlijke “visie op wonen”
 - Gezamenlijke programmeringsafspraken
 - Woonruimteverdeling
- Voorzieningen/Evenementen:
 - Inventarisatie van huidig aanbod regionale en topvoorzieningen
 - Formulering gezamenlijke toekomststrategie regionale- en topvoorzieningen en evenementen
 - Gezamenlijke prioritering inzet middelen
 - Regionale profilering voorzieningen en evenementen
 - Ondersteuning van “Haagse” lobby zoals uitgevoerd door 3-helix partners
- Ruimte:
 - Verrijken Gebiedsvisie Brainport City tot niveau Stedelijk Gebied
 - Verrijken Uitvoeringsprogramma Brainport City tot niveau Stedelijk Gebied
 - Afstemming actuele ruimtelijke vraagstukken

Samenwerkingsagenda 2018-2025 SGE in relatie tot Update Metropoolregio

In de Samenwerkingsagenda 2018-2025 wordt op meerdere plaatsen verwezen naar de samenwerking in de Metropoolregio. Ook in het proces van de totstandkoming van de SGE-agenda is op diverse momenten expliciet aandacht geweest voor de verhouding van de SGE-samenwerking tot de samenwerking in de Metropoolregio. In de SGE-agenda worden de volgende concrete opgaven expliciet bij de (toekomstige) samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven belegd, met daarbij de kanttekening dat als het Update proces niet resulteert in oppakken van deze taken, de 9 gemeenten deze alsnog in het SGE “terugleggen”:

- Werken – “kwaliteitsslag werklocaties” → initiatief voor aansluiting van alle bestaande en nieuwe locaties op glasvezel wordt expliciet neergelegd bij de Metropoolregio Eindhoven
- Wonen – “Monitoren en kennisontwikkeling” → Monitoren van ontwikkelingen op de woningmarkt, demografie en andere relevante ontwikkelingen pakken we als SGE niet zelfstandig op. Daarvoor wordt aangehaakt op initiatieven op Metropoolregio Eindhoven en provinciale schaal.

Generieke afspraak is dat de Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven vanuit en voor onze 9 gemeenten “agendazettend is voor de Metropoolregio-agenda”.

Tot slot, bevat de SGE-agenda op diverse plaatsen de afspraak om onderling informatie te delen en afstemming te organiseren in relatie tot de agenda van de Metropoolregio en de Werkplaatsen. Noot: dit wil overigens niet a priori zeggen dat de inhoud van de vigerende agenda van de Metropoolregio en werkplaatsen als zodanig niet ter discussie kunnen worden gesteld. We hebben omschreven hoe we ons willen verhouden tot de in de huidige situatie bestaande werkplaatsen.

Schets denklijn, c.q. afwegingskader bij selectie thema's voor SGE-agenda (mede in relatie tot Metropoolregio-agenda).

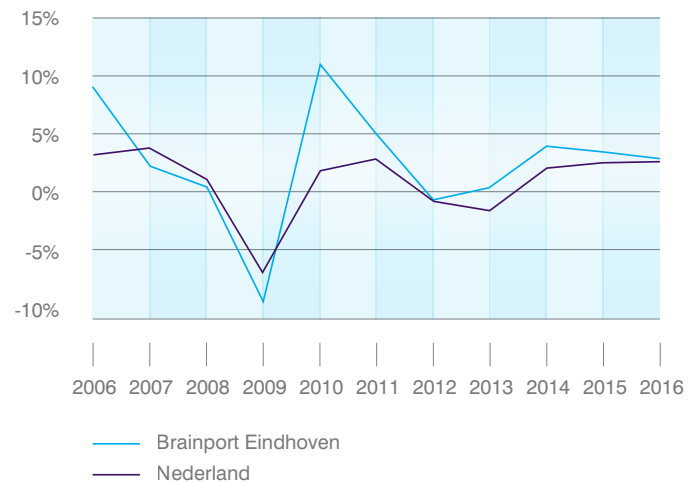
Tijdens het totstandkomingsproces zijn vanuit de 9 gemeenten en externe partners diverse thema's, danwel opgaven geopperd als mogelijk op te nemen in de SGE-agenda. Middels onderstaande denklijn/afwegingskader is de focus in de SGE-agenda bepaald en is besloten dat het geen, of onvoldoende meerwaarde heeft om in het collectief van de 9 SGE-gemeenten opgaven binnen de thema's Duurzaamheid, Bereikbaarheid (met name realisatie Bereikbaarheidsagenda), Zorg en Talentontwikkeling te beleggen.

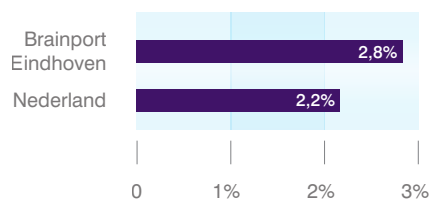
Ten aanzien van opgaven binnen de thema's Duurzaamheid (bijvoorbeeld klimaatadaptatie en energietransitie) en Bereikbaarheid (afstemming uitvoering Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant) is daarbij nadrukkelijk de suggestie gedaan om deze op het niveau van de 21 gemeenten – in Metropoolregio-verband- op te pakken.

Economische groei

Bruto binnenlands product (BBP) volumemutaties

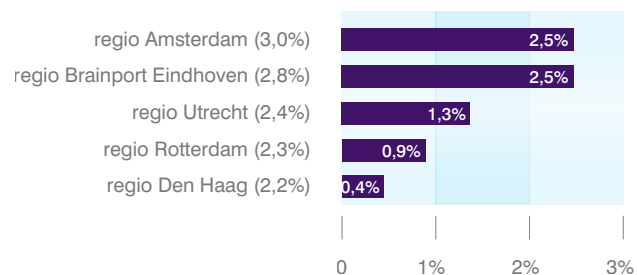

Economische groeicijfer 2016

Bron: Brainport Monitor 2017

Bruto regionaal product (BRP) volumemutaties regio's (2016*) en jaarlijks gemiddelde over 2006-2016

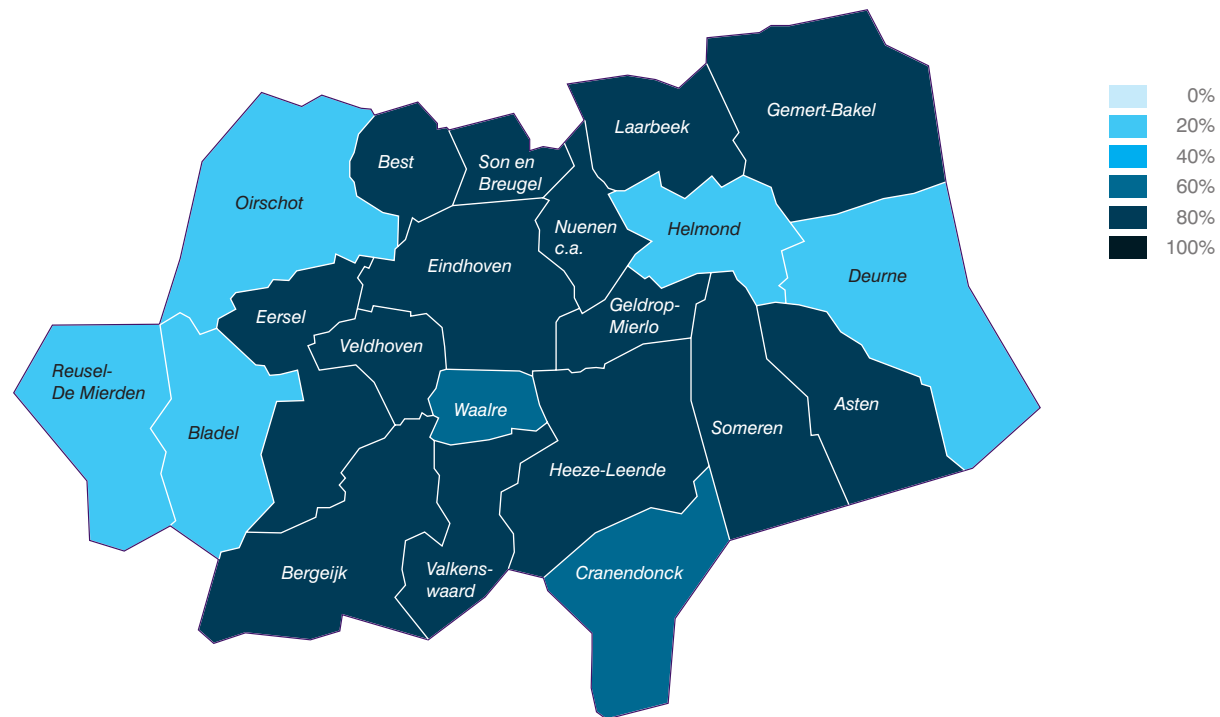

*Voorlopige cijfers

Bron: Brainport Monitor 2017 / CBS

Percentage huishoudens met glasvezel

Stand in maart 2017

ECONOMIE

5 OEM's

BRAINPORT < 40 km Eindhoven: **80%**

ASML
DAF
FEI Company
Océ Technologies
Philips Healthcare

14 first tier suppliers

BRAINPORT < 40 km Eindhoven: **71%**

Participating in two or more chains:

Bosch Rexroth	Frenken Mechatronics
GIS Europe	GL Group
KMWE	Neways Electronics
Norma	NTS Group
Optiwa	Pezy
Prodrive	SKF
VDL-ETG	Wilvo

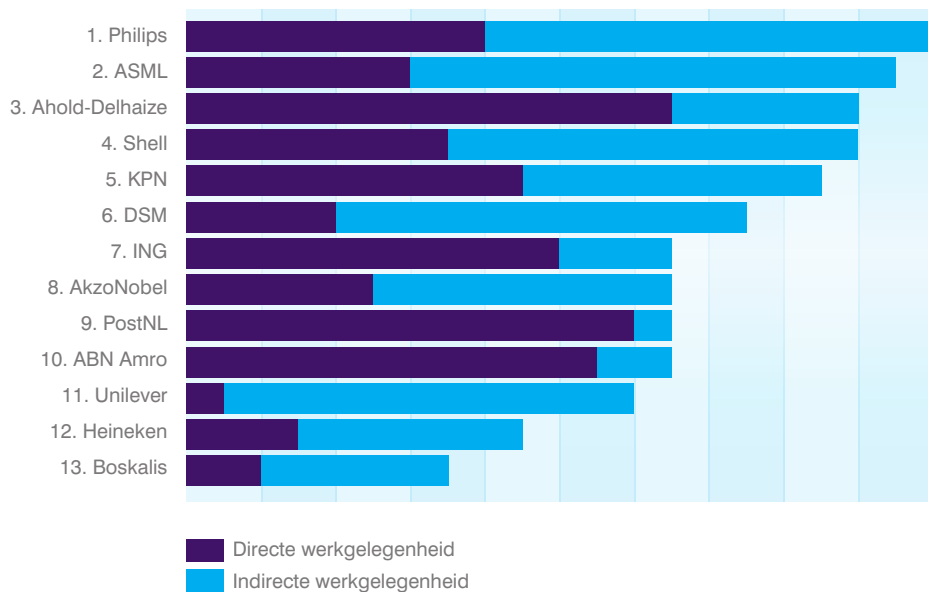
320 second and third tier suppliers

BRAINPORT < 40 km Eindhoven: **34%**

Netherlands other	38%
Belgium	12%
Germany	7%
USA	4%
ROW	5%

Grootste werkgevers van Nederland

Philips en ASML op nummer 1 en 2 in ranglijst grootste werkgevers van Nederland. Ze zijn niet direct de allergrootste directe werkgevers, maar zorgen ook buiten hun bedrijfsplochten voor banen. Werk dat er anders niet was geweest. Dat maakt hen onvervangbaar. "Daar drijft een hele regio op. Anderen liften daarop mee. Als zij verdwijnen, is dat echt een aderlating."

ASML heeft in Nederland ongeveer 9.000 mensen in dienst, en besteedde vorig jaar 1,6 miljard in ons land, verdeeld over 1560 leveranciers.

Philips is een hotspot voor nieuwe bedrijvigheid. NXP en ASML zijn voortgekomen uit Philips en VDL neemt veel voormalige productietaken van Philips over. Bovendien staat Philips aan de wieg van de hightech campus: de aandrijver van de regio Eindhoven als hightech regio.

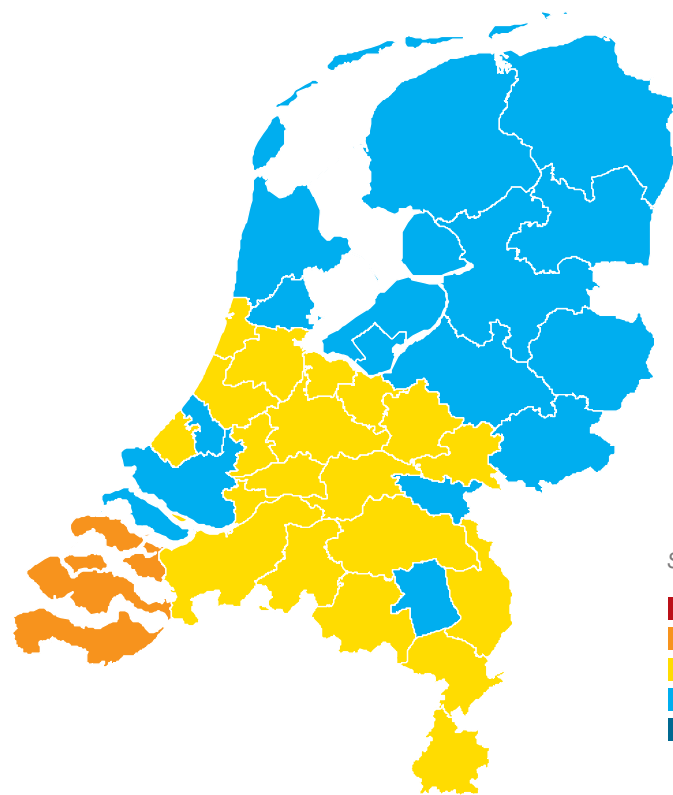
<https://www.ad.nl/economie/het-echt-unieke-werk-zit-in-brabant~a62624f4/>

ARBEIDSMARKT

Spanning arbeidsmarkt

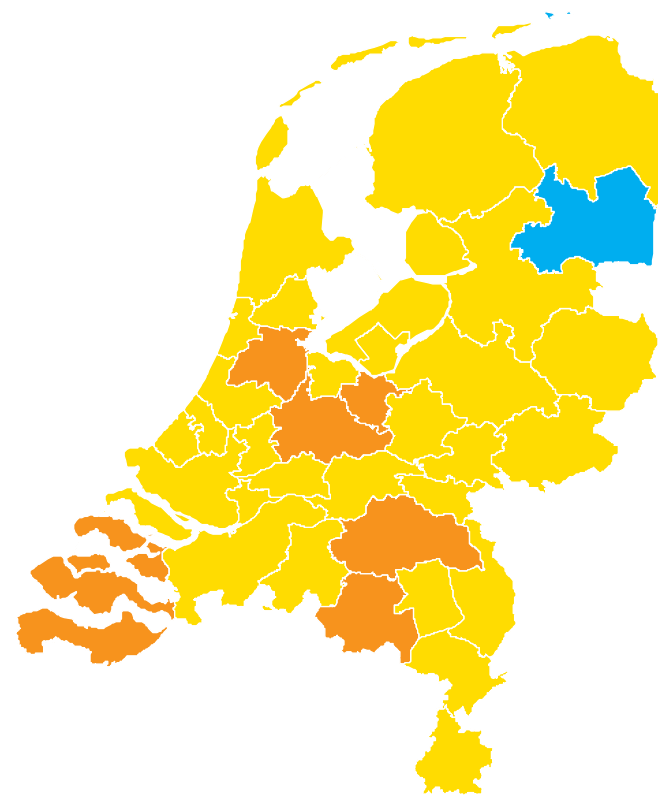
35 arbeidsmarktregio's

Totaal alle beroepen 2e kwartaal 2016

35 arbeidsmarktregio's

Totaal alle beroepen 2e kwartaal 2017

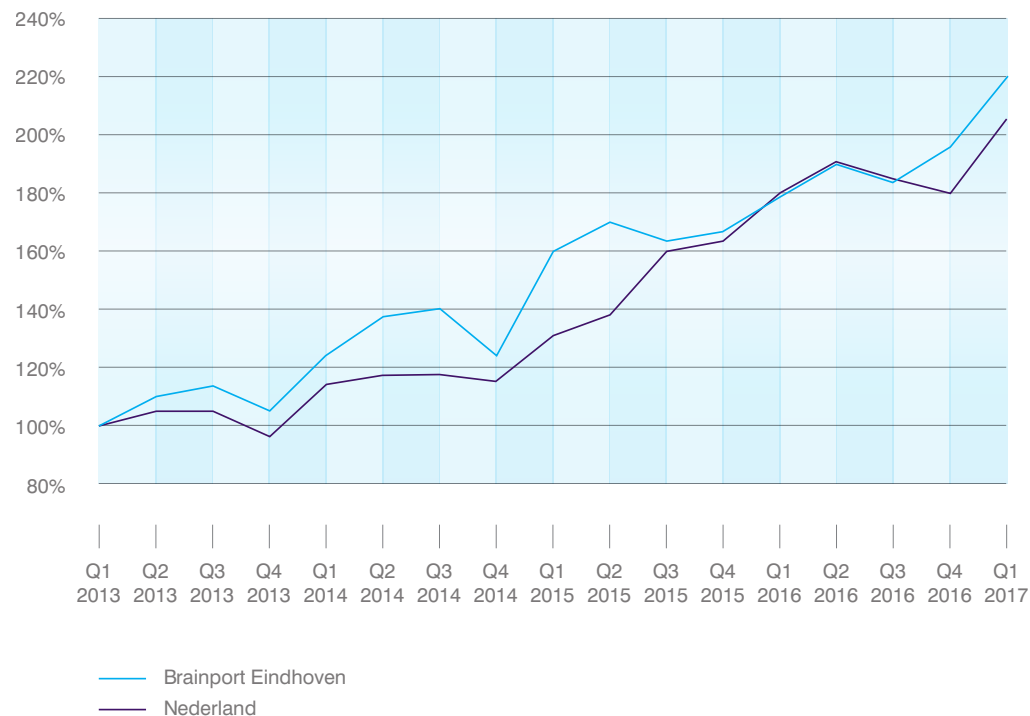
Spanningsindicator

- zeer krap
- krap
- gemiddeld
- ruim
- zeer ruim

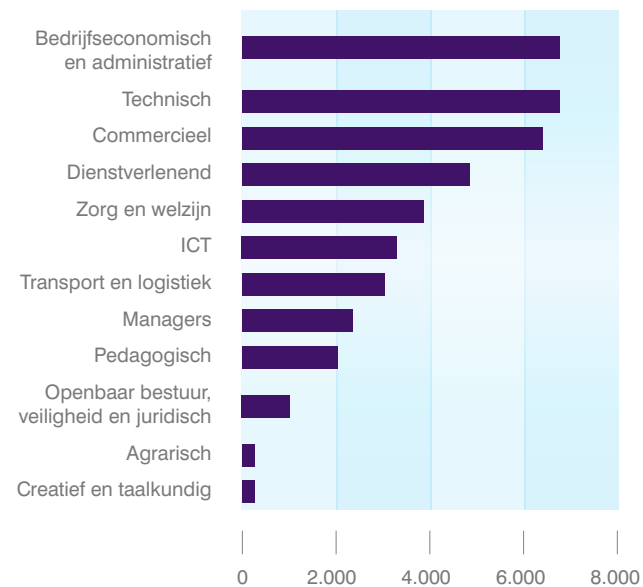
Bron: UWV

Ontstane vacatures

per kwartaal (Q), Q1 2013 = 100%

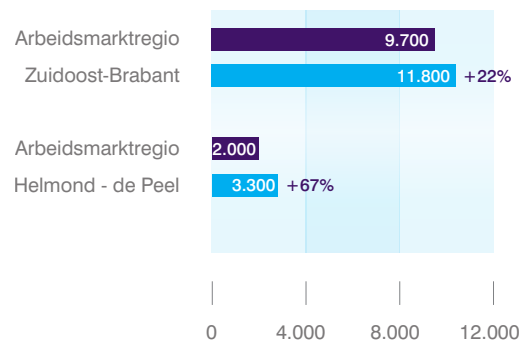
naar beroepsklasse in
Brainport Eindhoven, 2016

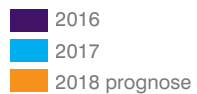
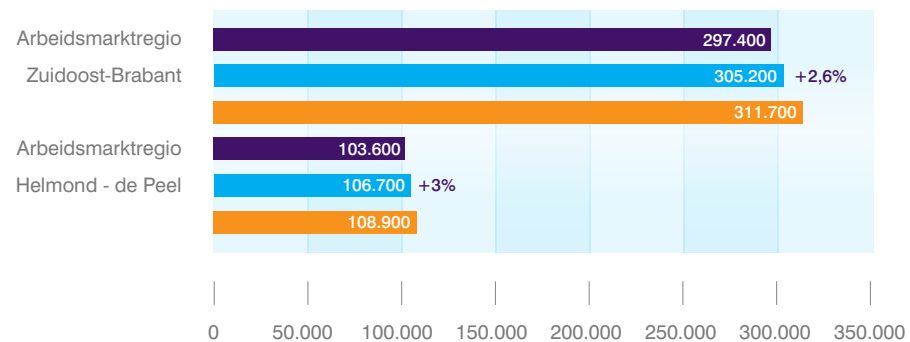
Bron: Brainport Monitor 2017/ Arbeidsmarktdashboard, Textkernel Jobfeed

ARBEIDSMARKT

Vacatures

Banen

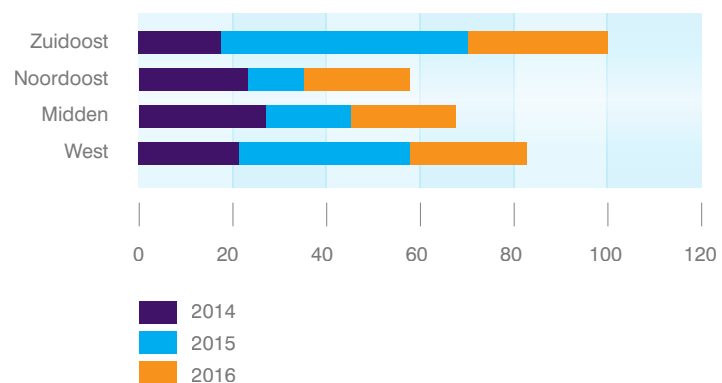

Bron: UWV

BEDRIJVENTERREINEN

Uitgifte bedrijventerreinen per regio

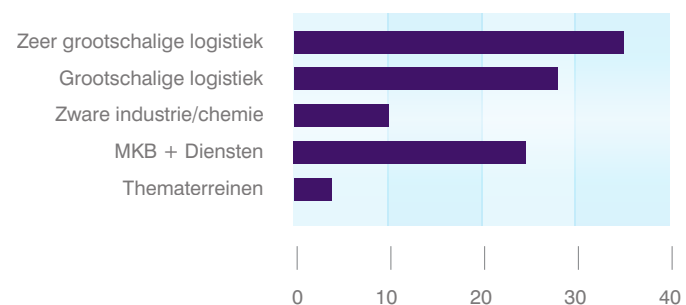
in hectares, 2014-2016

Bron: IBIS / Provincie Noord-Brabant

Uitgifte per type bedrijventerrein regio Zuidoost-Brabant

in hectares, totaal 2014-2016

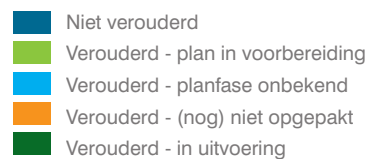
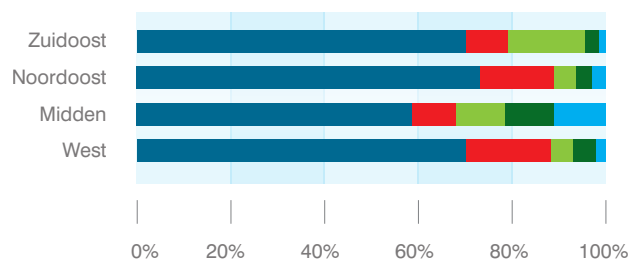

Bron: IBIS

BEDRIJVENTERREINEN

Herstructurering bedrijventerreinen per regio

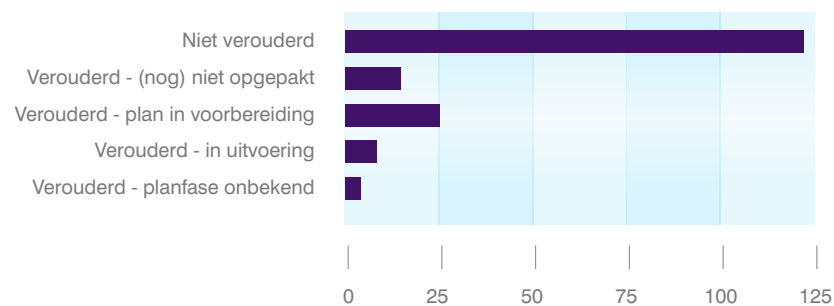
in hectares, 01-01-2017

Bron: IBIS

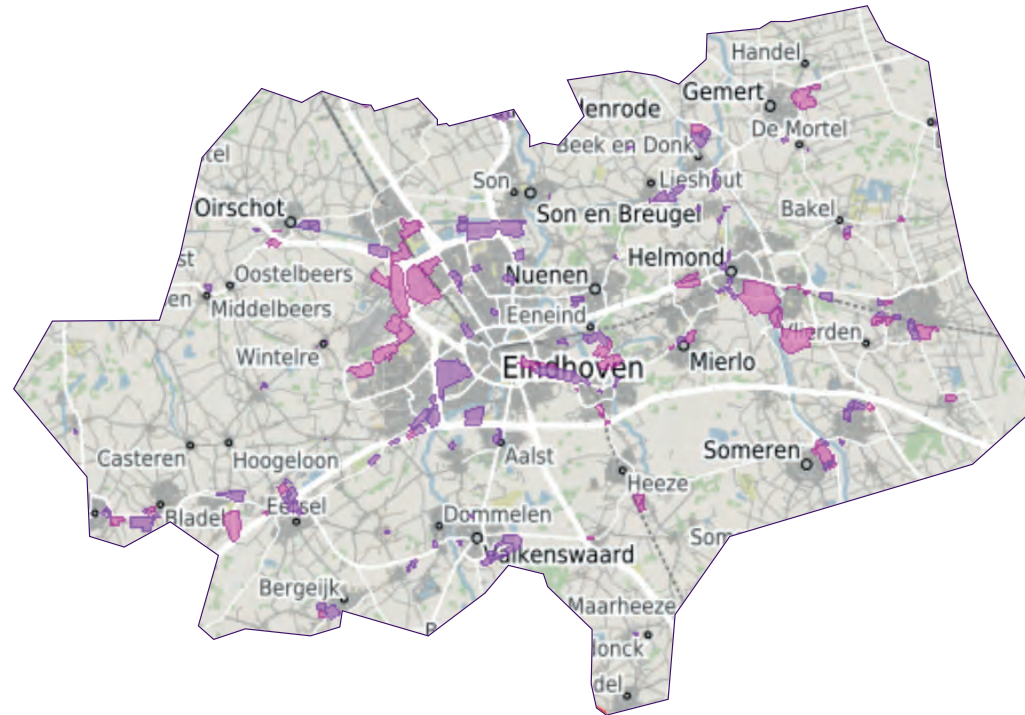
Stand van zaken herstructurering bedrijventerreinen regio Zuidoost-Brabant

in hectares, totaal 01-01-2017

BEDRIJVENTERREINEN

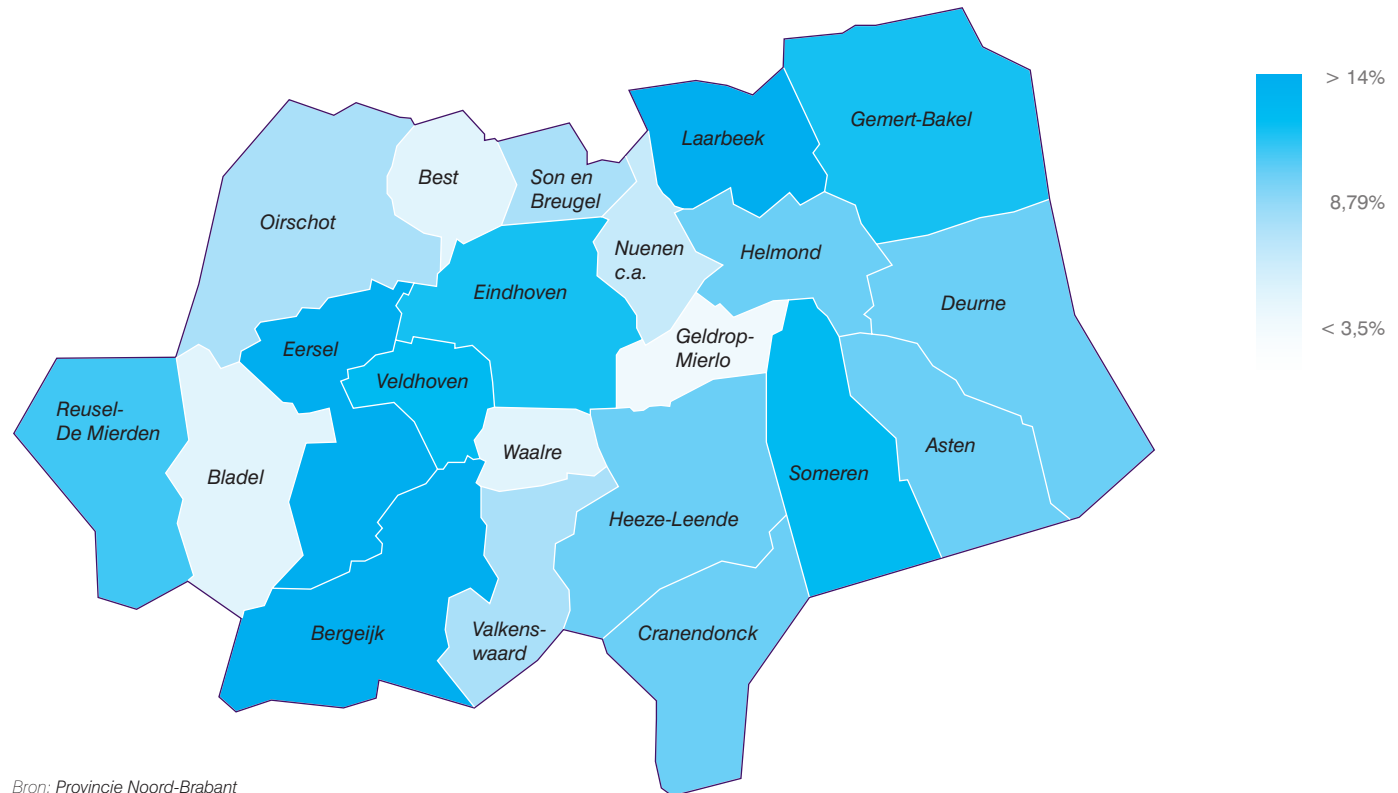
Bedrijventerreinen/ werklocaties

Bron: Provincie Noord-Brabant

DETAILHANDEL

Percentage oppervlakte leegstaande winkels 2016

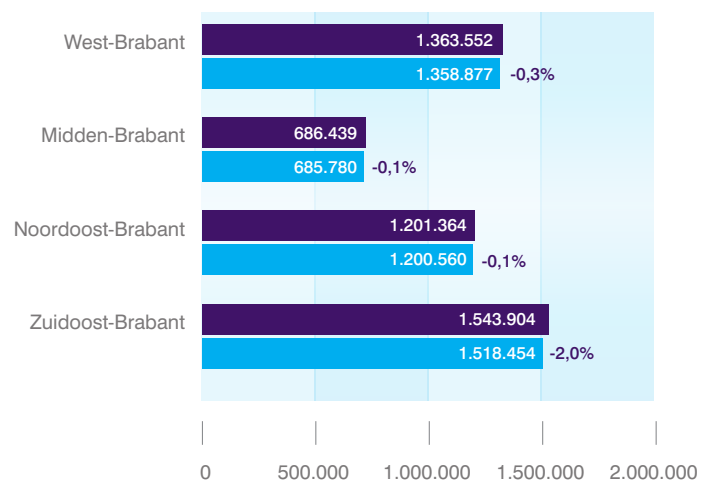

Bron: Provincie Noord-Brabant

DETAILHANDEL

Aantal winkelmeters

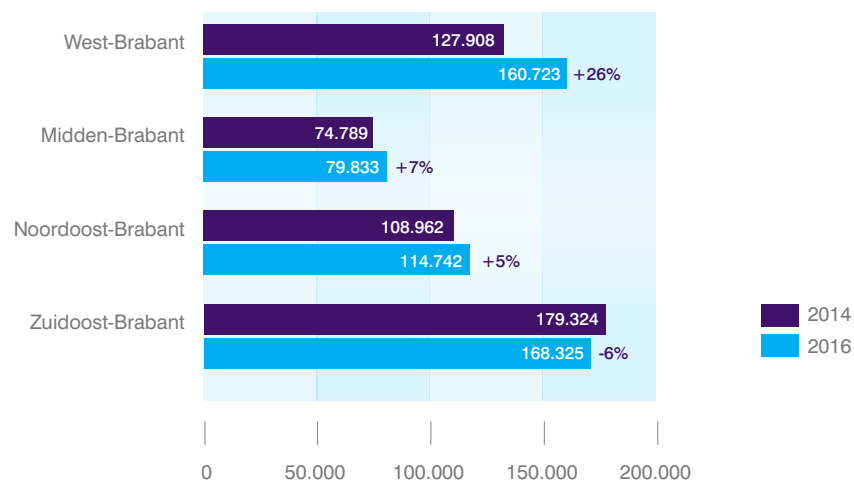
Ontwikkeling winkelaanbod per regio in Noord-Brabant, 2014-2016

Bron: Locatus

Aantal leegstaande winkelmeters

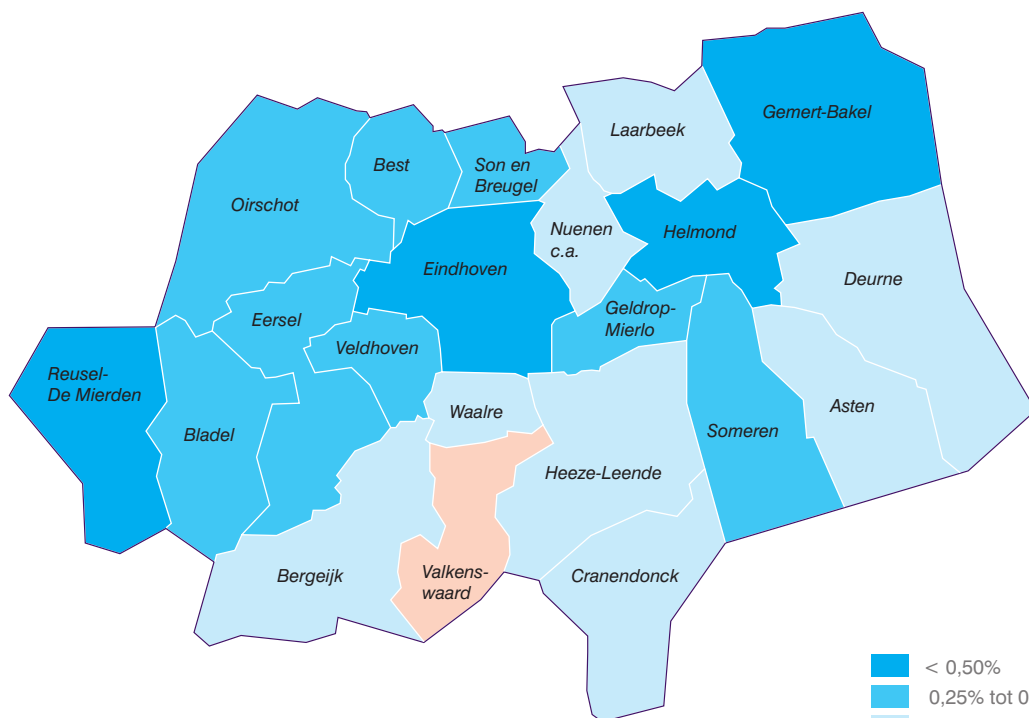
Ontwikkeling aantal leegstaande winkels per regio in Noord-Brabant, 2014-2016

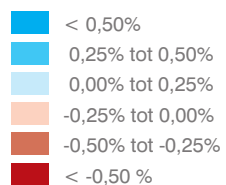
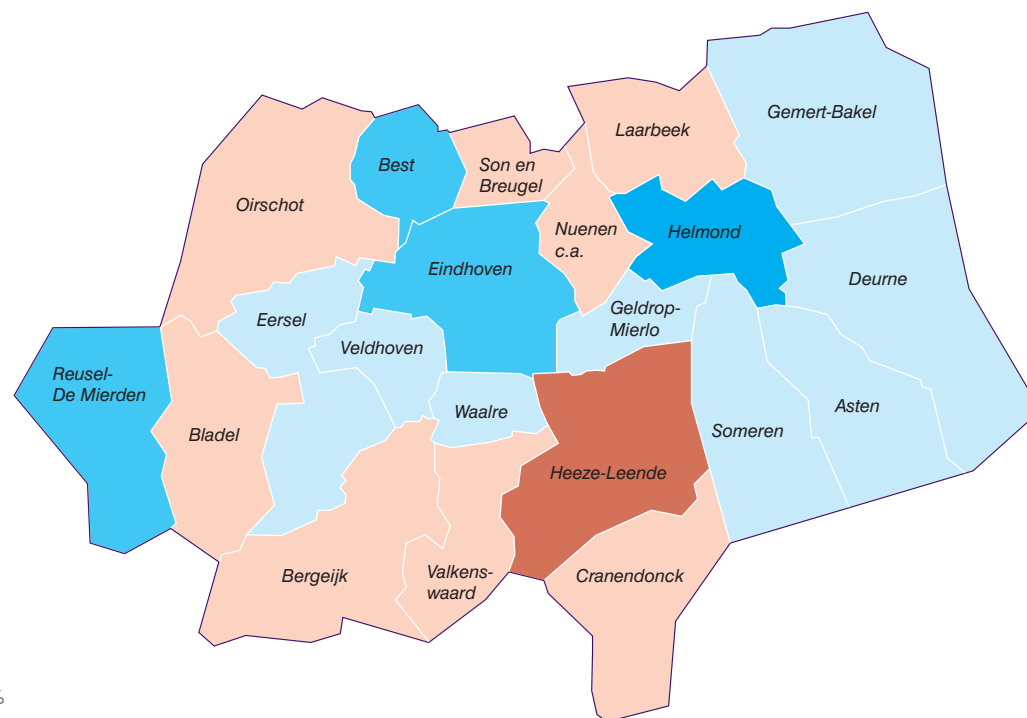
Bron: Locatus

Bevolkingsgroei

Gemiddelde jaarlijkse
bevolkingsgroei (of krimp) 2015 t/m 2024

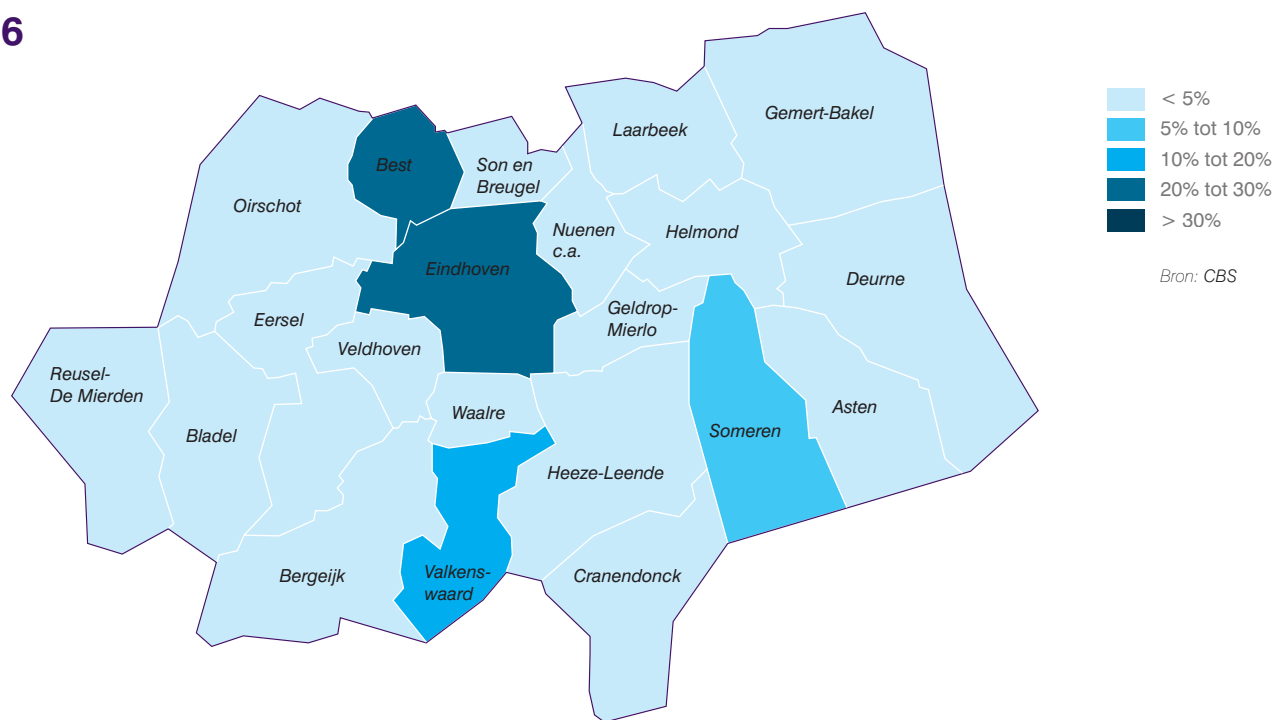

Gemiddelde jaarlijkse
bevolkingsgroei (of krimp) 2025 t/m 2034

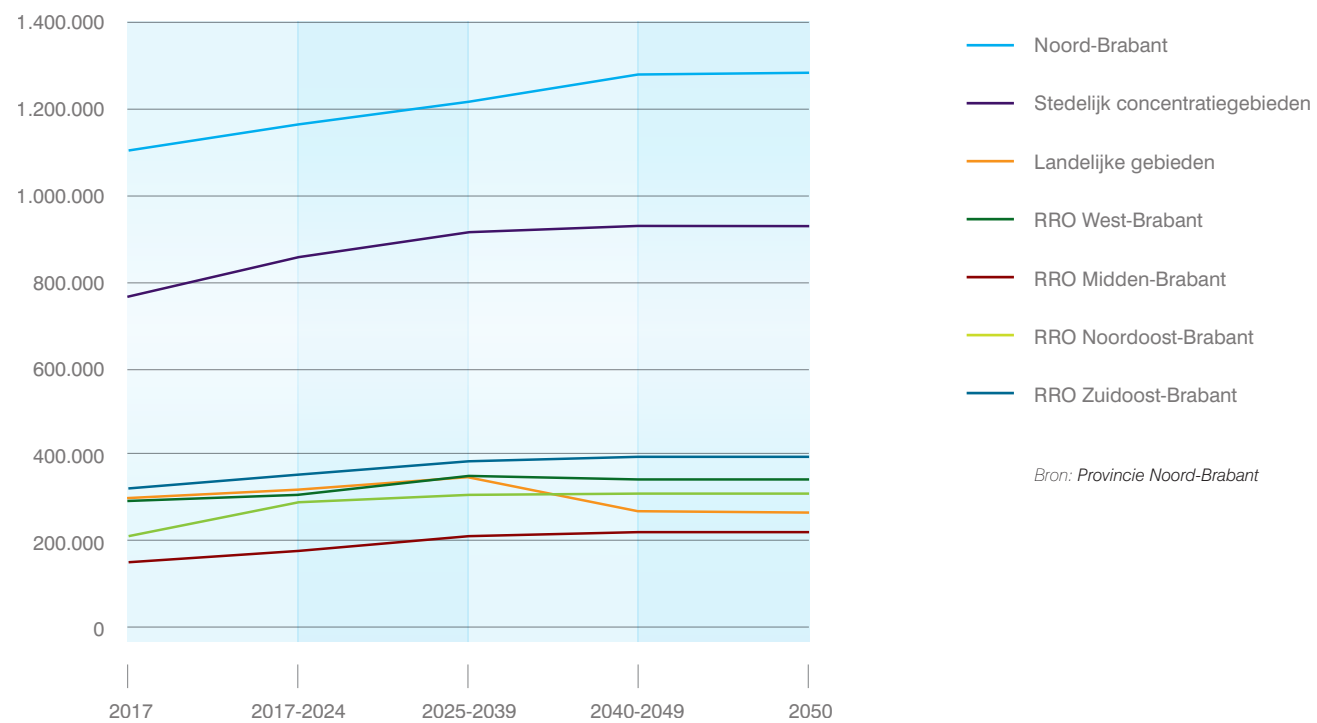
Bron: Provincie Noord-Brabant

Percentage woningvoorraadtoename door transformatie, 2016

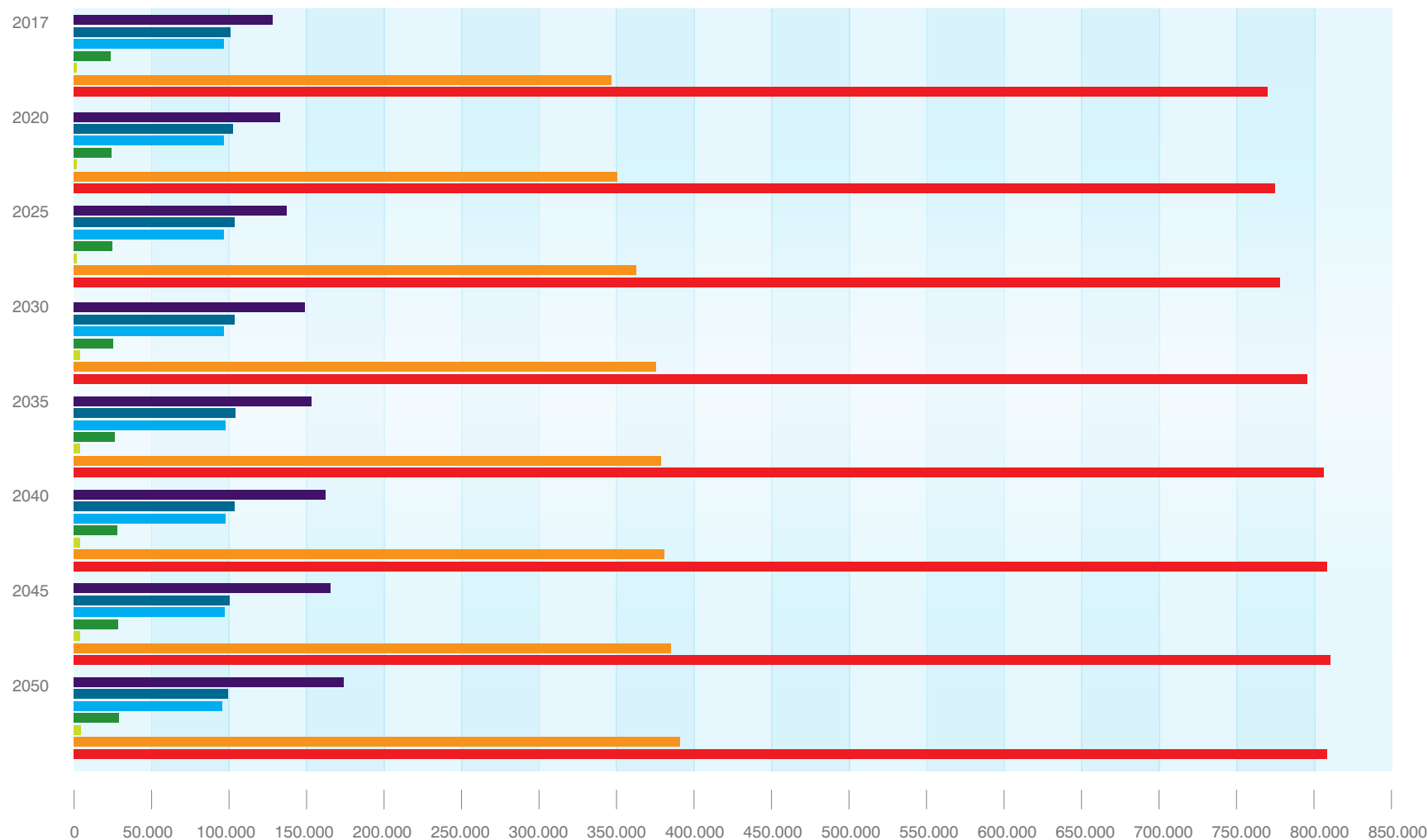

Groei woningvoorraad Noord-Brabant

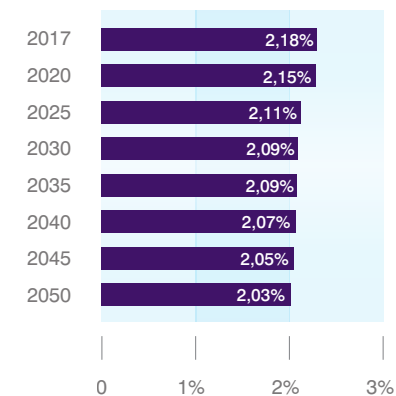
2017-2050

De huishoudensontwikkeling in Noord-Brabant 2017-2050

Gemiddelde huishoudensgrootte*

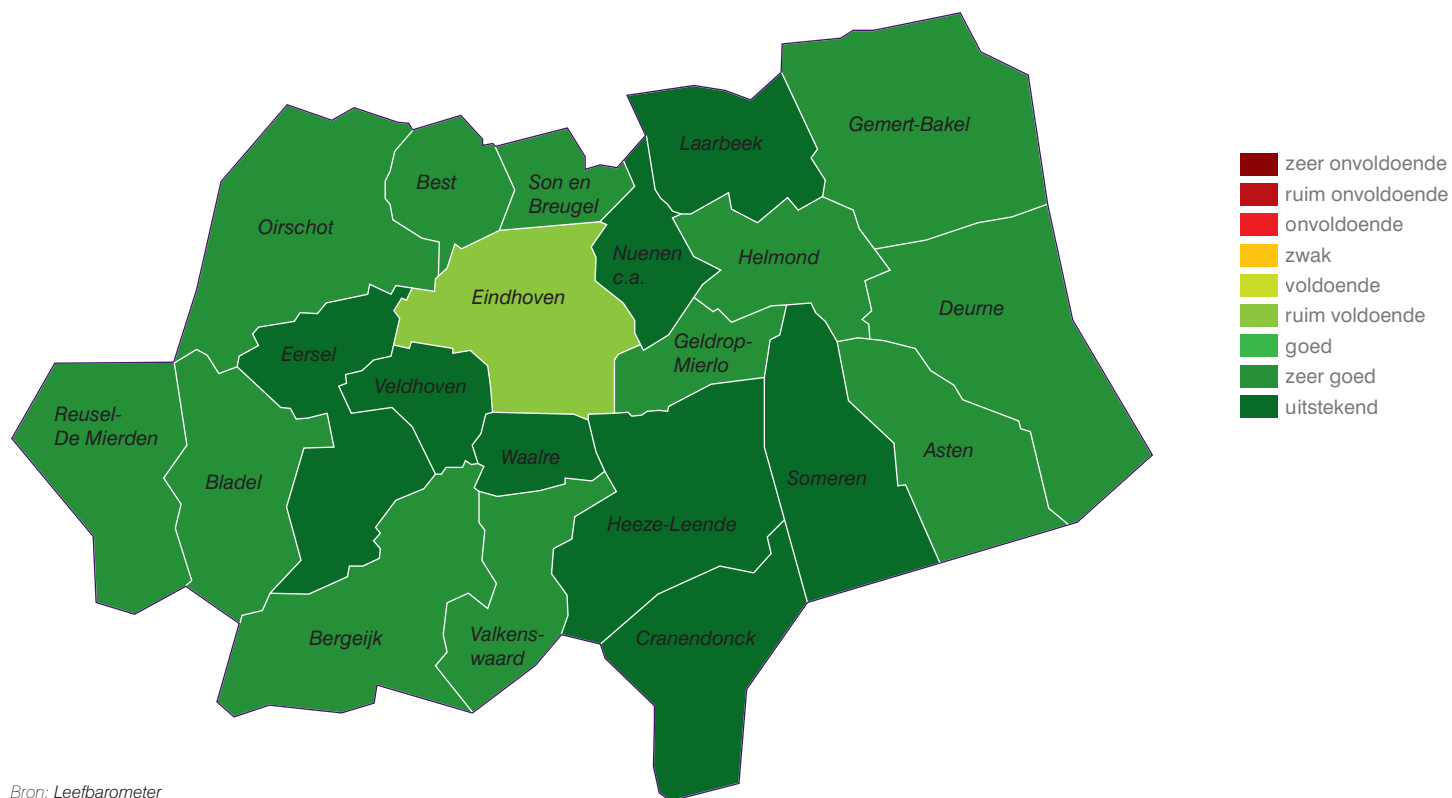

- Eenpersoonshuishoudens
- Samenwonend zonder kinderen
- Samenwonend met kinderen
- Eenouderhuishoudens
- Overige huishoudens
- Totaal aantal huishoudens
- Totale bevolking

Bron: De bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant, actualisering 2017 (vastgesteld mei 2017)

LEEFBAARHEID

Leefbaarheidssituatie schaalafhankelijk 2014

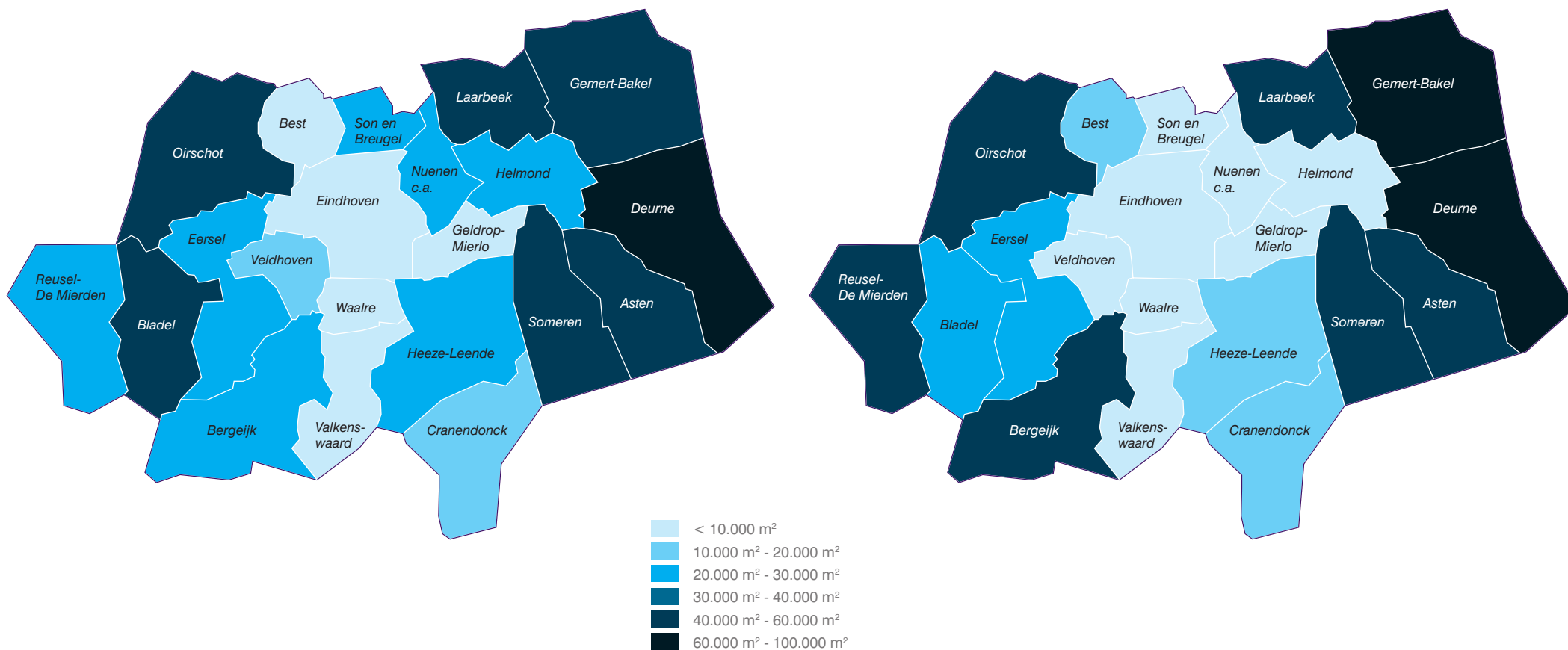
Bron: Leefbarometer

LEEFBAARHEID

Leegstand in boerderijen

Indicatie leegstand agrarische bebouwing 2012

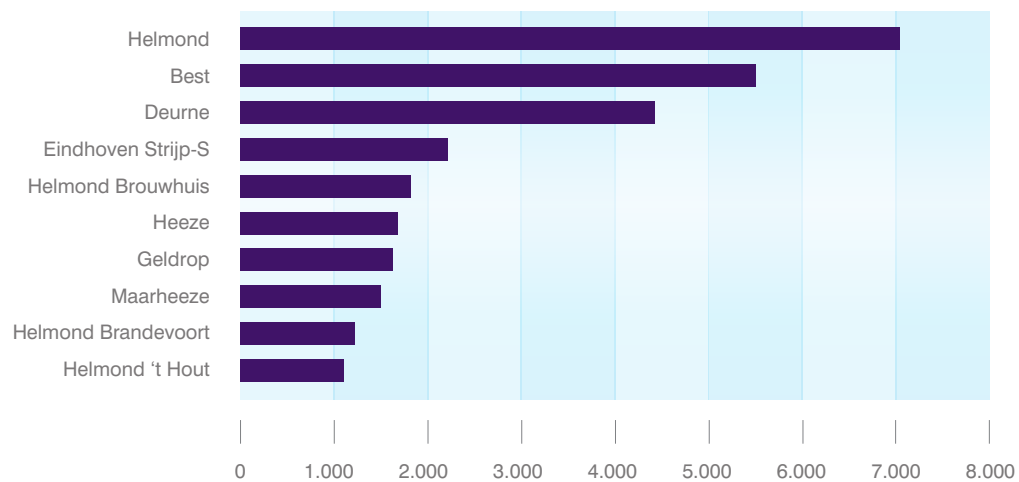
Prognose groei leegstand agrarische bebouwing 2012 - 2030

Bron: Provincie Noord-Brabant

Treinreizigers per station in Brainport Eindhoven

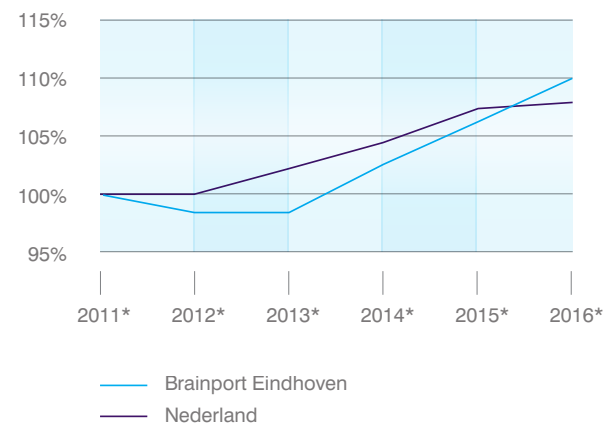
aantal reizigers op een gemiddelde werkdag, Brainport Eindhoven, 2016

Bron: Brainport Monitor 2017 / Treinreizigers.nl

Verkeersintensiteit Rijkswegen

aantal gepasseerde motorvoertuigen per uur

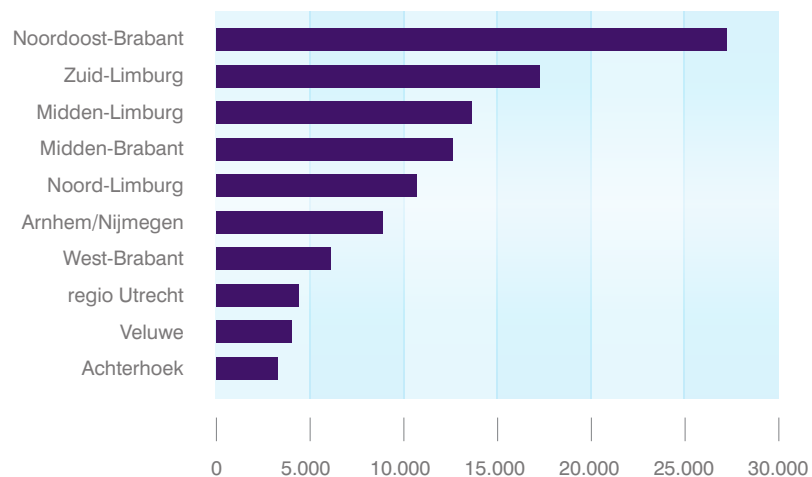

Bron: CBS Verkeersintensiteit *voorlopige cijfers / Brainport Monitor 2017

MOBILITEIT

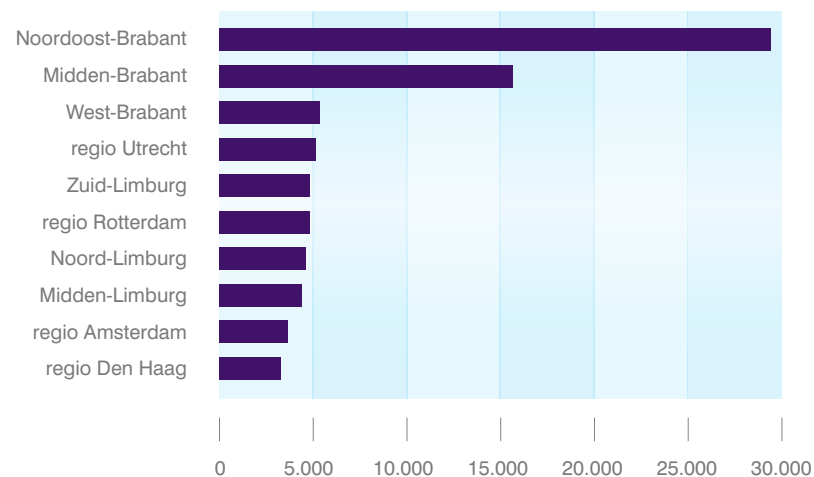
Top 10 inkomende pendel

Werkenden in Brainport Eindhoven naar woonregio, 2015

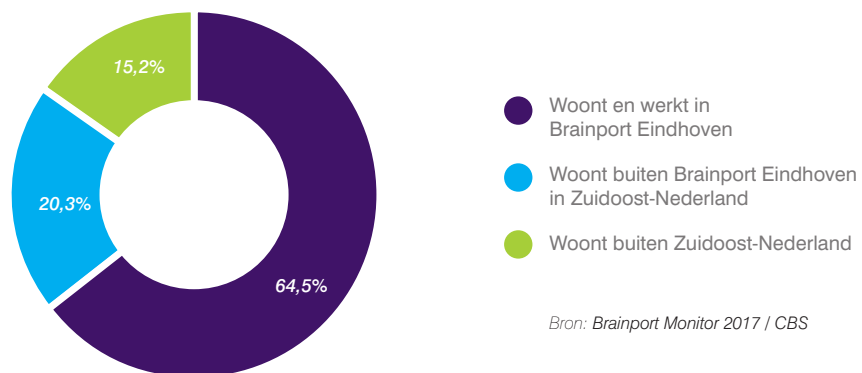
Top 10 uitgaande pendel

Inwoners van Brainport Eindhoven naar werkregio, 2015

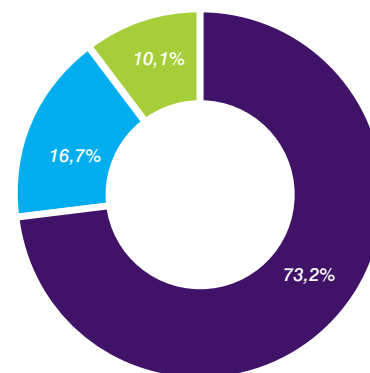
Inkomende pendel

Werkenden in Brainport Eindhoven naar woonregio, 2015

Uitgaande pendel

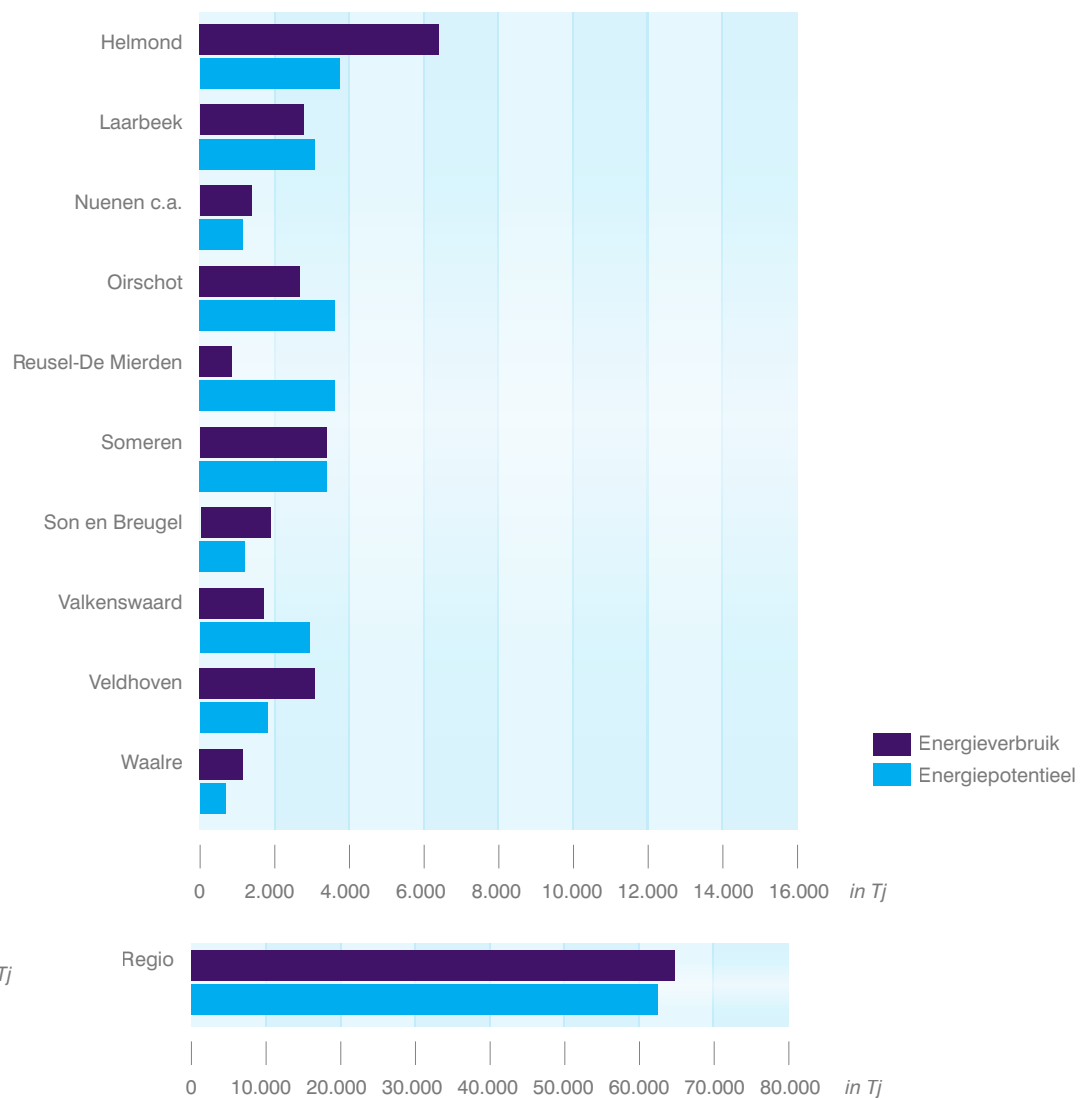
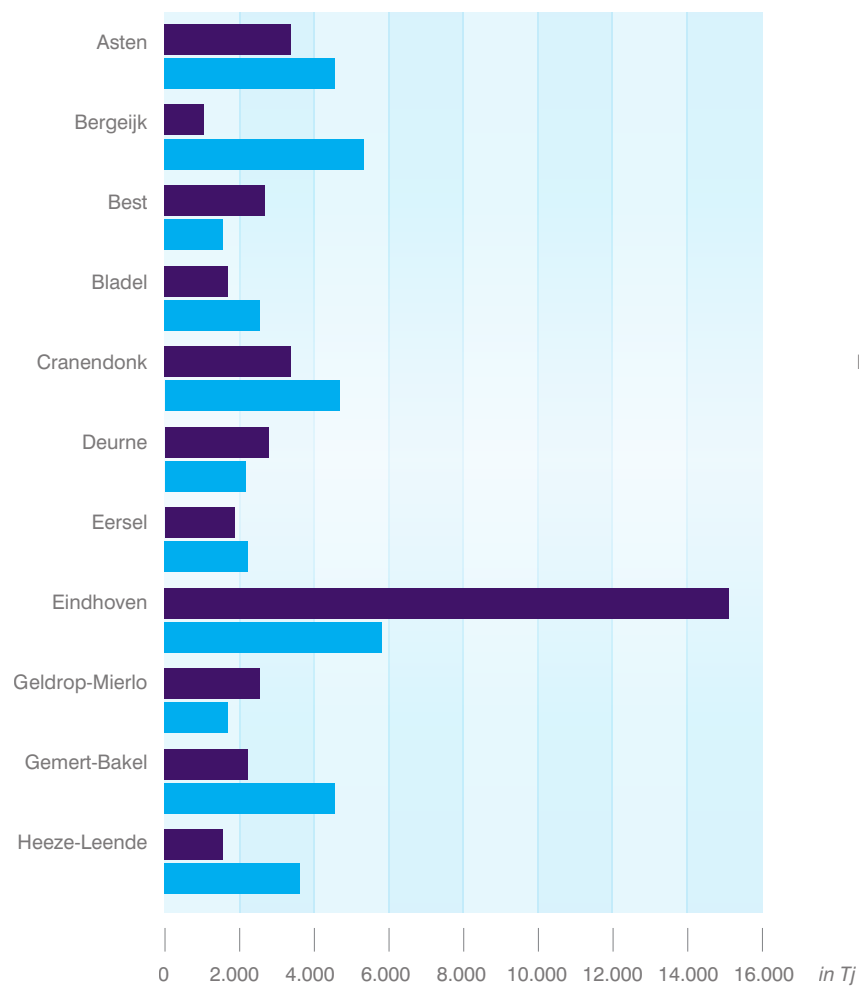
Inwoners van Brainport Eindhoven naar werkregio, 2015

Bron: Brainport Monitor 2017 / CBS

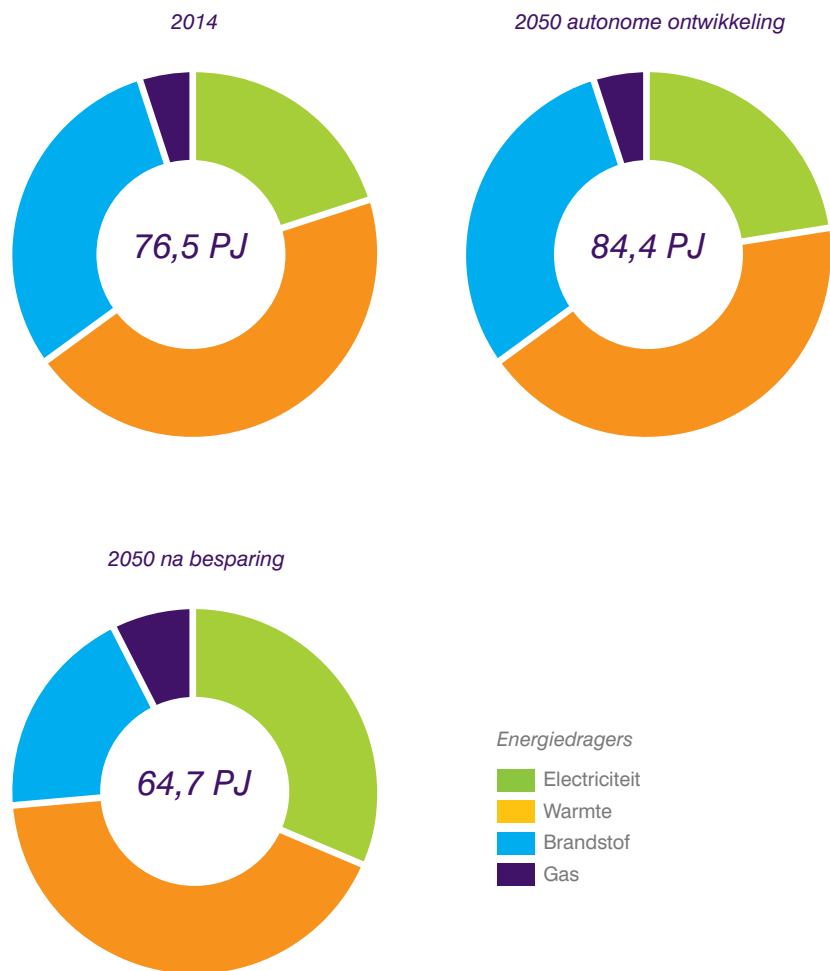
ENERGIETRANSITIE

Energieverbruik en -potentieel gemeenten

ENERGIETRANSITIE

Energieverbruik regio Zuidoost-Brabant

Energieverbruik naar bron regio Zuidoost-Brabant

